

ת"פ (ראשון לציון) 39168-10-23 - מדינת ישראל נ' פלוני

ת"פ (ראשון-לציון) 39168-10-23 - מדינת ישראל נ' פלונישלום ראשון-לציון

ת"פ (ראשון-לציון) 39168-10-23

מדינת ישראל

נגד

פלוני

בית משפט השלום בראשון-לציון

[23.06.2024]

כבוד השופטת, סגנית הנשיא שירלי דקל נוח

החלטה

לפניי טענת הנאשם ל"הגנה מן הצדק", במסגרתה הוא עותר למחיקת האישום השני שבכתב האישום שהוגש נגדו, מהטעם שלא נחקר על האירוע המתואר באישום זה.

כתב האישום

כתב האישום מייחס לנאשם שני אישומים, שניהם בעבירות אלימות כלפי המתלוננת, אשתו ואם שני ילדיו הקטינים (להלן: "המתלוננת"), כלדקמן:

אישום ראשון

נטען כי ביום 19.1.2023, החל ויכוח בין הנאשם למתלוננת, בביתם, אודות צבירת חובות מצדו של הנאשם ואי תשלום עבור הוצאות הבית. נטען כי על רקע המתואר, הוציאה המתלוננת את בגדיו של הנאשם מארון הבגדים בחדר השינה, ובתגובה למתואר, סטר הנאשם על לחיה.

לפיכך, מיוחסת לנאשם עבירה של תקיפה סתם - בן זוג, על פי סעיף 382(ב) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: "חוק העונשין").

אישום שני

נטען כי כשנה עובר למתואר באישום הראשון, בשעות הערב, בבית, על רקע סירובה של המתלוננת להעביר לנאשם ₪ 5,000 מחשבונה, החל הנאשם לגדף את המתלוננת, בנוכחות בתם הקטינה, נטל לידיו מאוורר שהיה בסמוך, וזרק אותו לכיוונה של המתלוננת והבת הקטינה וגרם לשבירתו.

לפיכך, מיוחסת לנאשם עבירה של ניסיון תקיפה סתם - בן זוג, על פי סעיף 382(ב) + סעיף 25 לחוק העונשין.

טענות הצדדים

הנאשם טען כי לא נחקר על העובדות המתוארות באישום השני ועל הוראת החיקוק המיוחסת לו. בשל כך, לטענת הנאשם, לא ניתנה לו האפשרות להשיב לחשד בסמוך לאירוע.

הנאשם טען כי בכך נפגעה יכולתו להגיב באופן ראוי לאישום זה, והדבר מהווה פגיעה בזכותו להליך הוגן, ועל כן, עתר להורות על ביטול האישום השני.

המאשימה בתגובתה טענה כי אין מקום להורות על ביטול האישום השני, שכן אין מדובר במקרה המצדיק צעד כה קיצוני.

לטענת המאשימה, הדרישה לבטל את האישום השני אינה עולה בקנה אחד עם תכלית ההגנה ועם הצורך באיזון בין עוצמת הפגיעה בזכויות הנאשם לבין האינטרס הציבורי בניהול ההליך הפלילי.

המאשימה טענה כי מאחר שהנאשם כפר במיוחס לו בשני האישומים, התיק נקבע לשמיעת ההוכחות, ולכן העובדה שהנאשם לא נחקר על האירוע נושא האישום השני יכולה להשליך על קבלת או דחיית גרסתו, שתינתן לראשונה במסגרת עדותו, זאת ותו לא.

דיון והכרעה

דוקטרינת 'הגנה מן הצדק' היא יציר הפסיקה, שאומצה על ידי המחוקק ועוגנה בסעיף 149(10) לחוק העונשין.

דוקטרינה זו נועדה להבטיח קיום הליך פלילי ראוי, צודק והוגן, והיא מעניקה לבית-המשפט כלי ייחודי לעיכוב הליכים, מקום בו יסבור כי אין באפשרותו לקיים משפט הוגן או כי יש בניהול המשפט משום פגיעה בחוש הצדק כפי שבית-המשפט רואה אותו (ע"פ 2910/94 יפת נ' מדינת ישראל, פ"ד נ(2) (221) (1996)).

בהלכה הפסוקה נקבע כי את טענת 'הגנה מן הצדק' יש לקבל במשורה ובמקרים חריגים ביותר, לאחר עריכת איזון נאות בין מכלול הערכים, העקרונות והאינטרסים השונים הכרוכים בקיומו של ההליך הפלילי, המתבצע על פי "המבחן התלת שלבי" (ע"פ 4855/02 מדינת ישראל נ' בורוביץ, פ"ד נט(6) 766 (2005)).

באשר לטענה בדבר אי חקירת הנאשם על האירוע נושא האישום השני, הפסיקה עמדה אינספור פעמים על חשיבותה של האזהרה הניתנת לחשוד בתחילת חקירתו, הצריכה לכלול, בין היתר, הודעה על מה הוא נחקר.

ראו לדוגמה דברי בית המשפט העליון ב-דנג"ץ 7491/19 נאור נ' חמדאן (12.22.2020).

השאלה הנבחנת בפסיקה בהקשר זה בכל מקרה ומקרה היא האם כתוצאה מכך שהנאשם לא נחקר, נגרמו לו עיוות דין או פגיעה ממשית וקונקרטיית ביכולתו להתגונן מפני האישום, ואם כן, האם הפגיעה מצריכה את ביטול האישום או שניתן לתקנה בדרכים אחרות.

לא הוצג לפניי כל חומר מתיק החקירה, לרבות ההודעה שנגבתה מהנאשם, אולם מקריאת טענות הצדדים, עולה כי אין חולק שהנאשם נחקר רק על החשד הנוגע לאירוע נושא אישום הראשון ולא לגבי החשד הנוגע לאירוע נושא האישום השני.

האירוע נושא האישום השני אירע שנה קודם לאירוע נושא האישום הראשון, וככל הנראה, לנאשם נודע לראשונה על החשד נושא האישום השני רק בעת שקיבל את כתב האישום לידיו.

ב"כ הנאשם הפנה בתמיכה לעתירתו לביטול האישום השני להחלטה אחת בלבד, שניתנה במסגרת ת"פ (שלום-ת"א) 70139-11-19 מדינת ישראל נ' פנחסוב (10.12.2021) (להלן: "עניין פנחסוב").

בעניין פנחסוב כתב האישום הוגש בגין עבירות על חוק הפיקוח על מצרכים ושירותים. בית-המשפט החליט לבטל את החלק בכתב האישום הנוגע לעבירה של הפרעה למפקח במילוי תפקידו.

בעניין פנחסוב מדובר בביטול עבירה "קלה" יחסית, ולא כמו בעניינינו עבירת אלימות כלפי בת זוג. מעבר לכך, בית-המשפט בעניין פנחסוב ייחס בהחלטתו חשיבות רבה לכך שלא היה נוכח מתורגמן בעת שנגבתה הודעת הנאשם, לבעיות הנאשם בהבנת השפה העברית, לכך שהחקירה התמקדה בהתנהגות בת זוגו של הנאשם ולא בהתנהגות הנאשם, ולכך שמפקח שהיה מעורב באופן אישי באירועים והתלונן על הפרעה לעבודתו היה זה שחקר את הנאשם על הפרעה לעבודתו - כלל נסיבות אלו לא מתקיימות בעניינינו.

במקרים רבים בפסיקה ניתן למצוא כי טענת נאשם להיעדרה של חקירה ואזהרה על העבירה הרלוונטית לא הובילה לביטול כתבי האישום, כפי שהפנה בית-המשפט בהחלטתו בעניין פנחסוב. כך נקבע גם במקרים נוספים, בין היתר, לאחר שנקבע כי הכרעה בטענה מחייבת בירור עובדתי תוך בחינת חומרת הפגם והשלכותיו על ההליך כולו. בהתאם לכך נקבע כי יש להותיר את ההכרעה בנושא לשלב הכרעת הדין, לאחר שמיעת הראיות והצגת הטיעונים המשפטיים המלאים של הצדדים (ראו לדוגמה: ת"פ (מחוזי ת"א) 4202/09 מדינת ישראל נ' שלמה רכט (20.02.2011) ו-ת"פ (שלום ב"ש) 54713-07-10 מדינת ישראל נ' מקונן סיבהט (06.07.2012)).

סוף דבר

נוכח כל האמור וכעולה גם מהפסיקה שלעיל, לא מצאתי כי יש מקום להורות כבר בשלב מקדמי זה על ביטול האישום השני. בתום שמיעת הראיות בתיק, לאחר שתיפרש לפני בית-המשפט מלוא התמונה העובדתית, ניתן יהיה לבחון את האם נפגעה הגנת הנאשם ואם כן באיזו מידה, לערוך איזון בין האינטרסים השונים, ולהכריע באופן מושכל בטענה ובמשקלה.

בנסיבות אלה, בקשת הנאשם לביטול כתב האישום נדחית.

הנאשם יגיש מענה מפורט בכתב באשר למיחוס לו באישום השני וזאת תוך 14 ימים.

המזכירות תשלח העתק ההחלטה לבאי כוח הצדדים.

ניתנה היום, י"ז סיוון תשפ"ד, 23 יוני 2024, בהעדר הצדדים.